

Potek specializacij

Tina Šapec, univ. dipl. prav.

Vodja oddelka za podiplomsko usposabljanje,
licence in register zdravnikov
Zdravniška zbornica Slovenije

Ljubljana 27. maj 2014

Glavni in neposredni mentorji

- Ves čas specializacije ima specializant glavnega mentorja, na posameznih specializantskih delovnih mestih v poteku specializacije pa tudi neposredne mentorje.
- Neposredni mentor usposablja in nadzira specializanta na svojem delovnem mestu in poroča glavnemu mentorju o napredovanju znanja specializanta. Poleg tega sodeluje pri skupinskih oblikah usposabljanja specializantov.

Imenovanje glavnih mentorjev

Glavne mentorje imenuje Zbornica na predlog pooblaščenih izvajalcev ali strokovnih sodelavcev za obdobje 5 let.

- Pogoji:
 - naziv višji svetnik, svetnik ali primarij ali
 - učiteljski naziv ali
 - specialist z najmanj 5-letni izkušnji na svojem področju
 - 50 KT v letu pred imenovanjem
 - Število imenovanih glavnih mentorjev za posamezne specialnosti je izračunano glede na število specializantov
- Zbornica lahko glavnega (ali neposrednega mentorja) razreši mentorstva: v primeru nespoštovanja mentorskih dolžnosti, zaradi neizvrševanja mentorskih dolžnosti v skladu z veljavno zakonodajo ali če mentor sam zahteva razrešitev.

Naloge glavnih mentorjev

- pripravi **individualiziran program** specializacije svojemu specializantu
- **usklajuje in nadzira potek** specializacije ter s tem zagotavlja, da specializacija poteka po programu
- **sodeluje z neposrednimi mentorji** in spremlja njihovo delo
- **ocenjuje napredovanje** znanja specializanta
- **predlaga podaljšanje** določenega dela specializacije, če ugotovi, da specializant v predvidenem času ni pridobil zadostnega obsega znanja in veščin
- **poda** enkrat **letno poročilo** o delu in usposabljanju specializanta **koordinatorju** specializacije
- organizira skupinske oblike izobraževanja specializantov v svoji organizaciji

Pooblastila glavnih mentorjev

- ◉ predlaga **vštevanje že opravljenega** usposabljanja ali dela v program specializacije
- ◉ **Potrjuje kroženja v E-Listu**
- ◉ Če glavni mentor ugotovi, da specializant brez opravičljivih razlogov ne opravlja svojih obveznosti po programu specializacije, mora **po predhodnem pisnem opozorilu specializantu**, zbornici predlagati prenehanje specializacije (43. člen Pravilnika).

Določitev mentorja specializantu

- Zbornica v sklepu o pričetku specializacije določi glavnega mentorja
 - › kandidat lahko v svoji vlogi navede predlog glavnega mentorja
 - › Zbornica preveri zasedenost mentorjev: glavni mentor lahko istočasno skrbi za največ tri specializante
 - › kriteriji za določitev mentorja (regija, enakomerna zasedenost glavnih mentorjev)

Dežuranje specializantov – pogoji:

- predhodno mora tri mesece štirikrat mesečno dežurati pod nadzorstvom specialista
- interno preverjanje znanja iz področja urgentnih stanj:
 - > trije člani komisije (vsaj 2 naj redno opravljata dežurstvo in izpolnjujeta pogoje za imenovanje za glavnega mentorja)
 - > pisni zapisnik preizkusa, potrdilo o usposobljenosti za opravljanje dežurne službe
- v času specializantovega opravljanja dežurne službe mora ustanova določiti nadzornega zdravnika – specialista za konzultacijo. Le-ta mora specializantu ves čas opravljanja dežurne službe omogočiti posvetovanje.

Preverjanje znanja

- Doseženo raven znanja in obvladovanja veščin mentorji preverjajo med potekom specializacije
- Glavni mentor sporoči Zbornici, da je specializacija končana in da je kandidat pripravljen na specialistični izpit
- Glavni mentor praviloma prisostvuje specialističnemu izpitu, vendar ne more biti član izpitne komisije

Postopek trajnega prenehanja specializacije-43. člen Pravilnika

Če mentor ugotovi da:

- Specializant brez opravičljivih razlogov ne opravlja svojih obveznosti po programu specializacije
- Specializant psihofizično ni primeren oziroma sposoben za opravljanje specializacije ali da obstajajo zdravstveni ali drugi razlogi, ki mu onemogočajo opravljanje specializacije
 - > glavni mentor predhodno pisno opozori specializanta
 - > glavni mentor Zbornici predlaga prenehanje specializacije
- sklep Zbornice

Zakon o zdravniški službi

(Uradni list RS, št. Uradni list RS, št. 72/06 - uradno prečiščeno besedilo, 68/06 - ZSPJS-F, 58/08, 15/08, 107/10 in 40/2012-ZUJF)

Specializacijo odobri zdravnikom zbornica na podlagi javnega razpisa, ki se izvede za posamezna območja, določena s predpisi o zdravstvenem zavarovanju (v nadaljnjem besedilu: regija).

Razpisne pogoje, postopek razpisa in odobritve specializacije določi zbornica v soglasju z ministrom.

Za razpisane specializacije v posameznih regijah, ki so ostale nezasedene, ostane razpis odprt do popolnitve prostih mest, vendar največ do 30 dni pred objavo novega razpisa.

Zbornica začne postopek odobritve prispelih vlog za nezasedene specializacije v posameznih regijah vsak deveti dan v mesecu.

Pravilnik o vrstah, vsebini in poteku

specializacij zdravnikov (Uradni list RS, št. 22/09, 42/09-popr., 22/10 in 76/11)

Zbornica **dvakrat letno z javnim razpisom razpiše specializacije za potrebe mreže javne zdravstvene službe za posamezna specialistična področja in posamezne regije.**

Razpis se objavi na **spletnih straneh zbornice** (www.zdravniskazbornica.si), najava o objavi pa v zborničnem glasilu Isis.

Zbornica lahko hkrati z razpisom iz 11. člena razpiše **javni razpis specializacij z znanim plačnikom**, če je razpis v skladu s strategijo o specialistični dejavnosti.

Izbirni postopek za vse specializacije, kjer je prijavljenih več kandidatov, kot je razpisanih prostih mest opravi zbornica, ki za vsako specializacijo, posebej imenuje izbirno komisijo.

T.i. **spomladanski razpis (1.2.)** je večji in Zbornica upošteva tu vse javljene potrebe ustanov, št. specializantov, predvidene upokojitve, odhode/, menjavo iz regije, smrt specialista...). **Jesenski razpis** pa vsebuje nezasedene specializacije ter nujne potrebe (odhode iz regije, smrt specialista, menjavo regije)

Izbirna komisija strokovno ovrednoti dokazila iz ki jih je posamezni kandidat priložil svoji vlogi, in s kandidatom opravi osebni razgovor.

Izbirno komisijo sestavljajo trije člani, in sicer:

- **član Sveta za izobraževanje zdravnikov ali Komisije za specializacije,**
- **koordinator specializacije za določeno specialistično področje,**
- **predstavnik regije,** za katero je razpisana specializacija.

Načrtovanje specializacij

- pregled zdravnikov po strokovnih področjih in regijah
- potrebe izvajalcev javne zdravstvene službe
- pregled generacijske strukture specialistov po posameznih specialnostih
- upokojevanje zdravnikov do leta 2019-20
- pričakovano stanje specialistov leta 2019-20 ter primerjava s stanjem leta 2007 in 2003
- preskrbljenost z zdravniki po regijah
- sezname specializantov
- pregled zdravnikov po strokovnih področjih v nekaterih državah EU
- Od 2013 dalje izrecne zahteve Ministrstva za zdravje-krepitev primerne ravni-**družinska medicina** (predvideno znižanje glavarine - 1500), ginekologija in porodništvo ter pediatrija

Izbirni postopek

- Kriteriji za izbiro kandidatov:
 - › povprečna ocena dodiplomskega študija (do 35 točk),
 - › Mnenja in priporočila ter dosedANJI dosežki kandidata (do 30 točk)
 - › mnenje izbirne komisije na osnovi osebnega razgovora s kandidatom (do 35 točk).
- Odločba o odobritvi specializacije
- Sklep o pričetku opravljanja specializacije določi
 - › datum začetka opravljanja specializacije
 - › glavnega mentorja (ob prijavi je možen predlog glavnega mentorja)
 - › obdobje, opredeljeno kot dolžina specializacije
 - › obveza za delo v mreži javne zdravstvene službe
- Vročitev odločbe kandidatu in glavnemu mentorju

Referentka za specializacijo:

Darja Klančar

TELEFON: 01 3072 167

E-naslov: darja.klancar@zsz-mcs.si